

POROČILO Z MEDNARODNEGA SREČANJA 7. KOMISIJE FIG – KATASTER 2.0 (INNSBRUCK, SEPTEMBER 2011)

INTERNATIONAL SYMPOSIUM "CADASTRE 2.0"

INNSBRUCK, AVSTRIJA, EVROPA

30. SEPTEMBER 2011

Aleš Šuntar



Letno srečanje 7. komisije Mednarodne zveze geodetov (FIG) je letos potekalo v Innsbrucku od 25. septembra do 1. oktobra 2011. Glavni organizator je bila avstrijska zveza geodetov (*Österreichische Gesellschaft für Vermessung und Geoinformation – OVG*). Zadnji dan rednega letnega zasedanja 7. komisije je bil organiziran tudi mednarodni simpozij z naslovom »Cadastre 2.0«, ki sva se ga udeležila dva predstavnika iz Slovenije, in sicer Tomaž Petek z Geodetske uprave RS ter Aleš Šuntar kot predstavnik Zveze geodetov Slovenije v 7. komisiji FIG.

Med prispevki, katerih predstavitve so dostopne na spletnih straneh srečanja (<https://sites.google.com/site/figsymposium2011/home-1>), so posebej zanimivi tisti o prihodnjem položaju in viziji razvoja ter pomenu zemljiških katastrów v družbi, kar je bila tudi osrednja tema simpozija s simboličnim naslovom *CADASTRE 2.0* (Kataster 2.0). Naslov spominja na bolj znan izraz iz informacijske tehnologije – *Web 2.0.*, ki označuje spletno tehnologijo za lažjo izmenjavo podatkov, večjo usmerjenost na uporabnika, ki lahko tudi dejavno sodeluje pri oblikovanju spletnih vsebin.

Osnovno vprašanje, ki se skriva v naslovu simpozija, je, ali je vizija opredeljena v dokumentu, ki ga je FIG izdelal leta 1998 in ima naslov Kataster 2014 (v tem kontekstu razumljen kot »kataster 1.0«), še vedno dovolj dobra podlaga za razvoj zemljiških katastrów, ali pa moramo morda razmišljati o posodobitvi konceptov z upoštevanjem nekaterih novih trendov po objavi dokumenta Kataster 2014. Na srečanju ni bil podan enoznačen in končen odgovor, saj je bilo mišljeno kot korak pri oblikovanju posodobljene vizije zemljiškokatastrskih sistemov. Nekateri avtorji v razpravah omenjajo nekoliko bolj oddaljeno letnico (Kataster 2034).



Med razpravami na simpoziju je bilo predstavljenih veliko različnih stališč. Na eni strani jih je mogoče uvrstiti v bolj tradicionalističen pogled na zemljiški kataster, ki naj bo bolj natančen (*accurate*), bolj verodostojen (*authoritative*) in bolj zagotovljen (*assured*), kar se označuje kot 3xA (AAA). Po drugi strani pa naj bi zemljiški kataster postal bolj odprt (*open*), da bodo tudi nanj vplivale nove tehnologije in nove paradigme, celo spletna socialna omrežja. Kot primer je kar nekaj avtorjev navajalo tako imenovani »*crowdsourcing*«, kar je precej nov izraz, ki se zelo hitro uveljavlja in je značilen za odprta spletna omrežja. Pojasnili bi ga lahko kot prostovoljno zbiranje (tudi prostorskih) podatkov velikega števila ljudi z uporabo sodobnih mobilnih tehnologij, ki so vedno bolj dostopne širšemu krogu uporabnikov. Take naprave so na primer mobilni telefoni, ki imajo vgrajeno tehnologijo za satelitsko navigacijo. Poznani so primeri hitrega prostovoljnega zbiranja velike količine prostorskih podatkov, običajno predvsem cestnega omrežja. Najbolj znana podatkovna baza, ki nastaja tako, je OpenStreetMap (www.openstreetmap.org). V takih sistemih prevladujejo koncepti sodobnih spletnih socialnih omrežij, odprtost (uporabnikov, podatkov, tehnologije), večnamenskost, vključenost oziroma »parcipativnost«, transparentnost, dostopnost, podatki v oblaku itd.

Jasno je, da je treba razumeti predloge za uporabo takih sodobnih konceptov v zemljiškokatastrskih sistemih predvsem kot možnosti, ki jih ponujajo in so lahko zelo uporabne in koristne predvsem v državah z manj razvitimi sistemi. Vsi tudi poudarjajo, da ne govorijo o tehnologijah, ki so na voljo že danes, temveč o tehnologijah, ki bodo na voljo relativno kmalu v prihodnosti (na primer poceni GPS-naprave s centimetrsko natančnostjo). Jasno je, da se tako oblikuje drugačen profil geodeta. Ta se iz strokovnjaka, ki meri zemljo, preobraža v strokovnjaka, ki zagotavlja in upravlja prostorske podatke.

Zanimiva je bila tudi razprava Jürga Kaufmanna (enega od soavtorjev Katastra 2014), ki poudarja, da Kataster 2014 ni bil nikoli osredotočen na pozicijsko natančnost zemljiškokatastrskih podatkov, temveč predvsem na njihovo zanesljivost. Meni tudi, da je koncept Katastra 2014 še vedno aktualen. To velja predvsem za tako imenovano »prvo smernico«, ki zahteva celovito evidentiranje pravnega stanja, vključno s pravicami in omejitvami, ki izhajajo iz javnega prava. Obstaja seveda pomembna razlika med državami s tradicionalno razvitimi zemljiškokatastrskimi sistemi in državami v razvoju, saj imajo slednje na voljo precej manj časa in sredstev za razvoj sistemov, očitno pa tudi že precej sodobnejše metode zajemanja podatkov.

Na srečanju smo slišali tudi podatek, da danes deluje približno 90% geodetov v razvitem svetu, ki pokriva zgolj 10% zemeljskega površja, približno 10% geodetov pa deluje v nerazvitem svetu, torej na 90% površja. Ta razmestitev je seveda neustrezna. Ni nujno, da je ta podatek dobra spodbuda tudi za naša razmišljanja, ko oblikujemo lastno strategijo in iščemo nove smeri delovanja geodetske stroke. Zagotovo pa so pogledi, podani na simpoziju, zelo zanimivi in vredni pozornosti, zato vas vabim, da si jih ogledate. Pri meni pa je mogoče dobiti tudi izvod zbornika simpozija.

mag. Ales Šuntar

e-pošta: ales.suntar@igea.si